

246812

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับความตั้งใจคงอยู่ในงาน

ขอพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการ

กระทรวงสาธารณสุขที่ 11

THE RELATIONSHIP BETWEEN WORK ENVIRONMENT AND
THE INTENT TO STAY OF REGISTERED NURSES EMPLOYED
IN COMMUNITY HOSPITALS, DISTRICT 11 UNDER
THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH, THAILAND

นางนที สอนโพธิ์

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

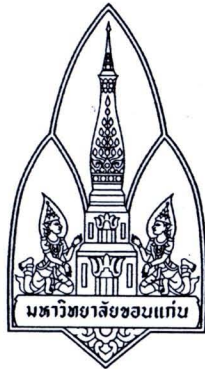
พ.ศ. 2553

b00251181

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

246812

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับความตั้งใจคงอยู่ในงาน
ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการ
กระทรวงสาธารณสุขที่ 11

THE RELATIONSHIP BETWEEN WORK ENVIRONMENT AND
THE INTENT TO STAY OF REGISTERED NURSES EMPLOYED
IN COMMUNITY HOSPITALS, DISTRICT 11 UNDER
THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH, THAILAND

นางนาคี สอนโพธิ์

วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2553

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับความตั้งใจคงอยู่ในงาน
ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการ
กระทรวงสาธารณสุขที่ 11

นางนาคี สอนโพธิ์

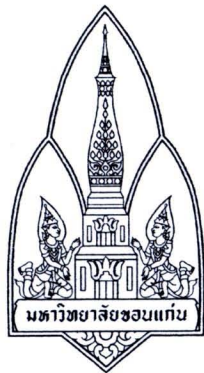
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2553

**THE RELATIONSHIP BETWEEN WORK ENVIRONMENT AND
THE INTENT TO STAY OF REGISTERED NURSES EMPLOYED
IN COMMUNITY HOSPITALS, DISTRICT 11 UNDER
THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH, THAILAND**

MRS. NAKEE SORNPHO

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
IN NURSING ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY**

2010

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

หลักสูตร

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ความสัมพันธ์ระหว่าง สภาพแวดล้อมในการทำงาน กับความตั้งใจ
คงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการ
กระทรวงสาธารณสุขที่ 11

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ : นางนาคี สอนโพธิ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณชนก จันทชุม ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิญญา จำปามูล กรรมการ
อาจารย์เยาวลักษณ์ หาญวชิรพงศ์ กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิญญา จำปามูล)

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. ลำปาง แม่นมาดย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. เอี่ยมพร ทองกระชาย)

คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

นาถิ์ สอนโพธิ์. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับความตั้งใจคงอยู่
ในงาน ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 11.
วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิญา จำปามูล

บทคัดย่อ

246812

การศึกษาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ และศึกษาความสามารถในการพยากรณ์ของสภาพแวดล้อมในการทำงานรายด้านต่อความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 11 กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานภายใต้การบริหารของกลุ่มการพยาบาล และมีระยะเวลาการปฏิบัติงานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปจำนวน 164 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ ส่วนที่ 2 สภาพแวดล้อมในการทำงาน ใช้ The Nursing Work Environment Index-Revised ของ Aiken & Patrician (2000) มีองค์ประกอบ 7 ด้าน วัดสภาพแวดล้อมทั้งในระดับทีมการพยาบาล และระดับองค์การพยาบาล และส่วนที่ 3 ความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพใช้ McCain' Intent to Stay Scale ของ McCloskey (1990) ซึ่งผู้วิจัยนำมาแปลเป็นภาษาไทย ปรับให้เหมาะสมกับบริบทของโรงพยาบาลชุมชน ผ่านการทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยหาค่าความเที่ยงได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา = .96 และ = .87 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW ด้วยสถิติเชิงพรรณนา สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สันและวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพมีคุณลักษณะเด่นในการทำงานที่ดี พยาบาลวิชาชีพมีความตั้งใจคงอยู่ในงานในระดับสูง สภาพแวดล้อมในการทำงานทั้งระดับทีมการพยาบาล และระดับองค์การพยาบาล โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพในทิศทางบวก ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .451 - .552$) ตัวแปรอิสระที่สามารถร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านโครงสร้างและการบริหารการพยาบาล และด้านความมีอิสระในวิชาชีพพยาบาล โดยสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้ร้อยละ 33.7

Nakee Sornpho. 2010. **The Relationship between Work Environment and The Intent to Stay of Registered Nurses Employed in Community Hospitals, District 11 under The Ministry of Public Health, Thailand.** Master of Nursing Science Thesis in Nursing Administration, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Asst. Prof. Dr. Apinya Jumpamol

ABSTRACT

246812

The purpose of this predictive correlation study was to examine relationship between the work environment and the register nurses' intent to stay and to identify if each components of work environment were good predictors of the intent to stay of registered nurse employed in community hospitals, District 11 under the Ministry of Public Health, Thailand. The sample derived from cluster random sampling were 164 registered nurses working under the supervision of Department of Nursing. The research instrument was a questionnaire consisted of three parts: personal data, workplace environment at team level and organizational level measured by The Nursing Work Environment Index - Revised (Aiken & Patrician, 2000) and intent to stay measured by McCain' Intent to Stay Scale (McCloskey, 1990). The work environment was composed of seven components. The questionnaire was translated into Thai language and the researcher modified the questionnaire contents to fit for community hospitals. Reliability testing of the work environment and the nurses' intent to stay were done and computed using Chronbach's alpha equal to .96 .87 respectively. Data were analyzed using descriptive statistics, Pearson's Product Moment Correlation, and Stepwise Multiple Regression analysis.

Study results were found that the work environment was at a good level and the intent to stay was at a high level. A moderate, significant positive correlation was found between the intent to stay and the overall scores of work environment both at the team level and the organizational level ($r = .451$ to $.552$, $P < .01$). Good predictors of the nurses' intent to stay were the two components of work environment as nursing organizational structure & administration and nurse autonomy. The two variables explained 33.7 percent of the nurses' intent to stay variance.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์เป็นอย่างดีได้ด้วยความช่วยเหลือ และการให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิญญา จำปามูล ขอกราบขอบพระคุณที่ได้ให้คำแนะนำทุกขั้นตอนที่ได้ทำการศึกษารายวิชาวิทยานิพนธ์ การวางแผนการศึกษาทั้งหลักสูตร การออกแบบการวิจัย กระบวนการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องตามหลักวิชา ตลอดจนการเขียนรายงานทางวิชาการเพื่อนำเสนอผลงานวิจัย การตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของงานทุกอย่าง รวมทั้งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ วิภาพร วรหาญ อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการที่ทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรนี้ ตลอดจนสนับสนุนให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการศึกษาวิจัย ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกท่าน ที่ให้การสั่งสอนรายวิชาที่เป็นพื้นฐานในการศึกษาและทำงานวิจัยทางการบริหารการพยาบาล ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล และหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ 11 ที่อนุญาตและให้การสนับสนุนในการเก็บข้อมูล ขอขอบคุณนักศึกษาปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่เป็นกำลังใจมาตลอดโดยเฉพาะคุณสุวิชา ชูศรียิ่ง และ คุณมุกดา นาผล และขอขอบคุณ จำสืบเอกสุรเดช สอนโพธิ์ สามีและลูกทั้งสองคน ผู้ที่ให้การสนับสนุนและคอยเป็นกำลังใจตลอดการศึกษาในครั้งนี้

สุดท้ายผลอันจะเป็นประโยชน์ ความสำเร็จรวมทั้งปวงที่เกิดขึ้นจากการศึกษาวิทยานิพนธ์นี้ ขอมอบแด่ ครอบครัวสอนโพธิ์ อันเป็นที่รักยิ่งและหากมีข้อบกพร่องด้วยประการใดๆ ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้ด้วยความขอบคุณยิ่ง

นาคี สอนโพธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
3. คำถามการวิจัย	9
4. สมมติฐานการวิจัย	9
5. ขอบเขตการวิจัย	10
6. ตัวแปรที่ศึกษา	10
7. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	10
8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	12
9. กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
1. สภาพแวดล้อมในการทำงาน	15
2. ความตั้งใจคงอยู่ในงาน	27
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	52
1. ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
2. วิธีการสุ่มตัวอย่าง	53
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
4. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ	56
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
6. การวิเคราะห์ข้อมูล	58
7. การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างและส่งคณะกรรมการจริยธรรม	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4	วิเคราะห์และอภิปรายผล
1. ส่วนที่ 1 ผลการวิจัย	61
2. ส่วนที่ 2 อภิปรายผล	62
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ
1. สรุปผลการวิจัย	93
2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	95
3. ข้อจำกัดที่พบในการวิจัย	96
4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	98
เอกสารอ้างอิง	99
ภาคผนวก	101
ภาคผนวก ก	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ภาคผนวก ข	ข้อมูลสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูล
ภาคผนวก ค	หนังสือรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
ภาคผนวก ง	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือในการทำ วิทยานิพนธ์
ประวัติผู้เขียน	106
	107
	120
	127
	129
	131

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ปัจจัยที่มีผลต่อการดึงดูดให้พยาบาลคงอยู่ในองค์กรพยาบาล	43
ตารางที่ 2	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามอายุ ระยะเวลาปฏิบัติงานในหน่วยบริการพยาบาล และระยะเวลาปฏิบัติงานตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ	62
ตารางที่ 3	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามสถานภาพสมรส วุฒิการศึกษาทางการพยาบาลสูงสุด ระดับตำแหน่ง และหน่วยบริการพยาบาลที่ปฏิบัติงานปัจจุบัน	63
ตารางที่ 4	ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกรายด้านและ โดยรวม	65
ตารางที่ 5	ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านความมีอิสระในวิชาชีพ จำแนกรายข้อและโดยรวม	66
ตารางที่ 6	ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านความสามารถในการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้เกิดการปฏิบัติการพยาบาลที่ดี จำแนกรายข้อและโดยรวม	67
ตารางที่ 7	ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพด้านความสัมพันธ์ระหว่างแพทย์และพยาบาล จำแนกรายข้อและโดยรวม	68
ตารางที่ 8	ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการสนับสนุนขององค์กร จำแนกรายข้อและโดยรวม	69
ตารางที่ 9	ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพด้านโครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล จำแนกรายข้อและโดยรวม	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 10	ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านภาวะผู้นำทางการพยาบาลที่เอื้อต่อการปกครองตนเองตามมาตรฐานวิชาชีพ จำแนกรายข้อและโดยรวม	72
ตารางที่ 11	ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านโอกาสในการศึกษาต่อและความก้าวหน้าในวิชาชีพ จำแนกรายข้อและโดยรวม	74
ตารางที่ 12	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้เกี่ยวกับ ความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกรายข้อและโดยรวม	75
ตารางที่ 13	ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกรายด้านกับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ	77
ตารางที่ 14	ค่าสถิติพรรณนาและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ	79
ตารางที่ 15	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานด้านโครงสร้างและการบริหารทางการพยาบาล และด้านความมีอิสระในวิชาชีพกับความตั้งใจคงอยู่ในงานของพยาบาลวิชาชีพ	81
ตารางที่ 16	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรแต่ละตัวในสมการพยากรณ์ถดถอยที่เหมาะสมที่สุด	81

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา	14
ภาพที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม	53
ภาพที่ 3 แสดง Scatterplot ระหว่างค่าประมาณมาตรฐานกับค่า ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน	123
ภาพที่ 4 แสดง Histrogram ของค่าความคลาดเคลื่อน	123